

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS PRIJS

Voor de Stad ƒ 12.
Erlanen per post ƒ 14.

(Verschijnende driemaal ter week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.)

DICERE VERUM QUID VETAT?

HORATIUS.

ADVERTENTIEN

15 cents de regel
behalve 35 cents zegel.

DE BROCHURE

VAN

Graaf van RECHTEREN.

In ons vorig nummer hebben wij eene korte schets gegeven van de hoofdstellingen, welke het geacht lid der 2e Kamer, Graaf van RECHTEREN, uit een finantieel oogpunt, zoo ter berisping der grondwet, als ter betere vertheeling der lasten, heeft opgegeven. Het zal daaruit iedereen duidelijk gebleken zijn, dat de S. niet onder diegenen behoort, welke zich door moeilijkheden laten afschrikken. Zonder daarom ons oordeel over de geschiktheid van het oogenblik, en de leus der middelen in iets te willen prejudiceeren, kunnen wij toch niet nalaten aan te merken, dat die corollaire van den Edelen graaf in ons oog allen lof verdient, vooral in een land als het onze, waar een nieuw of doortastend denkbeeld, reeds daardoor dat het nieuw of doortastend is, altijd veel tegenstand ontmoeten zal.

Maar ook van eene andere zijde toont de S., dat hij zich boven vooroordeelen weet te verheffen. Zijne vrijzinnigheid is niet gelijk die van menigeen, zich hoog roemend liberaal, welke met vrijgerige woorden schernit, om daarachter, onder voorgewende staats-voorzorgen, de vrijheid van andersdenkenden te belemmeren. Bij den Graaf van RECHTEREN bestaat zij niet slechts in woorden. Zij is bij hem een beginsel, dat in de toepassing al die ruimte erlangt, welke zijn onbevangen geest zeer onderscheidend doet uitkomen. Dit blijkt uit de hoofdstukken over godsdienst en openbaar onderwijs, waarin de schrijver des te meer opmerking verdienende beginselen heeft opgelegd, naarmate beide onderwerpen, in het zoogenaamd zeer vrijzinnige Nederland, door zich zeer vrijzinnig uitnemende bladen en personen, binnen een paar jaar tijds, in zeer bekrompen zijn zijn behandeld geworden.

Ik verlang, zoo schrijft hij, de volkomene en onbepaalde vrijheid van godsdienst, die de tegenwoordige grondwet aan Nederland verzekert, te behouden, maar alle inmenging der regering in het beheer der kerkelijke zaken en inrigtingen te weeten.

reeds heeft getoond te willen inslaan) te zien ophouden.
De inmenging van de regering in het beheer der kerken vervallende, worden daardoor de beide ministerien van eere- dienst overtollig, en kunnen de werkzaamheden die door die ministerien worden verricht, voor een groot deel bij de opperste kerkelijke besturen van elke gezindheid overgaan.
De instelling van een ministerie van eeredienst is fransch; was wellicht na de groote revolutie in dit zoo weinig godsdienstige land en tot herstelling van de betrekkingen met het Opperhoofd der Roomsche-Katholieke Kerk eene behoefte; hier waar alle godsdiensten vrij zijn en de kerken zijn afgescheiden van den staat, zijn de ministerien op zijn minst overtollig te achten.
Zijne wijzen opgel in de Roomsche-Katholieke kerk als in de protestantische na deelige gevolgen gehad.

Roudero, mildere beginselen hebben wij nooit van eene protestantische zijde zien belijden. En wij moeten er bijvoegen, dat zij zoo eenvoudig zijn, als zij duidelijk moeten genoemd worden. Zij getuigen van een helder hoofd dat, vrij van vooroordeelen, juist denkt. Wij hebben slechts te zeggen, dat wij ons met die beginselen geheel vereenigen.

Wat de S. over het openbaar onderwijs zegt, verdient niet mindere goedkeuring: Ik verlang het openbaar onderwijs, dit zijn deszelfs woorden, onder bescherming en toezigt van de Regering te zien verbleven door de werking der wet.

Ik verlang voor de bijzondere personen de vrijheid hunne kinderen te doen onderwijzen, zoo als zij zullen vermeenen te behooren, en indien verschillende personen zich te zamen op eigene kosten willen vereenigen, ten einde hunne kinderen dit voorrecht te doen genieten, dat zij aan geene andere voorschriften zullen onderworpen zijn, dan dat de onderwijzers ter goeder naam en faam staan, en door een afgelegd examen bewijzen van kunde zullen hebben gegeven.

Ook in dit punt heeft de Graaf van RECHTEREN zich op eene hoogte geplaatst, waar vooroordeelen den geest niet benevelen. Ver van in strijd met de wet der natuur, de ouders te willen noodzaken, hunne

kinderen een onderwijs, dat in opvoeding te laten geven, welke eene regering, of eene heerschende staatspartij, aan de natie zal willen opdringen; heeft de schrijver te recht begrepen, dat het vaderrecht alleen bevoegd is, om te kiezen, welk danige opvoeding aan zijn kind, zoowel onder een zedekundig en godsdienstig, als staatkundig opzigt, zal behooren gegeven te worden. De regering behoort te zorgen, dat er openbare scholen zijn; en zulks niet willekeurig, maar door de werking der wet. Verder kan, mag eene regering niet gaan. Het moet den ouders vrij staan, hunne kinderen die scholen al dan niet te laten bijwonen. Bezitten dezelve hun vertrouwen niet, dan moet het hun vrij zijn, eigen onderwijzers te kiezen, aan de welken zij of priyaat, of in gemeenschap met anderen hunne kinderen toevertrouwen. Ziedaar, wat de S. bedoelt. Ook hier weer is het beginsel rond en mild uitgedrukt; eenvoudig en duidelijk in de toepassing. Wij zijn er den Graaf van RECHTEREN dankbaar voor.

PROVINCIE NOORD-BRABAND.

TOL-VERPACHTING.

Op Dinsdag den 21sten Maart 1843, des voormiddags ten elf ure, zal onder nadere goedkeuring, door het Lid der Provinciale Staten, daartoe door den Staatsraad Gouverneur der Provincie Noord-Brabant gedelegeerd, in bijzijn van den Hoofd-Ingenieur of den Provinciaal Ingenieur van den Waterstaat in Noord-Brabant, op het Stadhuis te Willemstad, worden overgegaan tot de Verpachting van den Ontvangt der Tolgelden, aan de nage- melde Barrières, en zulks ingaande met den 1sten April 1843, en eindigende met den 31sten Maart 1846 te middernacht, te weten:

1°. De Tol n°. 1, op den grooten weg der 2de klasse n°. 1, tusschen de Willemstad en den Rui- genhilschen dijk.

2°. De Tol n°. 2, van gemelden grooten weg op den Grindweg van Dinteloord naar den Zuiddijk.

De Voorwaarden, waarop bovengemelde Verpachting zal plaats hebben, zullen, boven en behalve aan het lokaal van het Gouvernement dezer Provincie, ter lezing liggen: te Bergen-op-Zoom in het koffijhuis den Polderboer, te Breda bij Vermunt in de Zwaan, te Dinteloord op het Raadhuis bij Hooselman en bij de wed. Saarloos, te Fy- naast in de Societeit, te Gastel bij Hoste, te 's Her- togenbosch in het Nederlandsch, Oud Stads, Bra- bandsch, en Antwerpsch Koffijhuis, te Heusden bij H. Verhoeven, te Klundert bij Nelemans in de Stads Herberg, te Moerdijk bij van Lommel, te Oudenbosch bij Kuipers in den Wildenman, te Roosendaal bij Kuipers, te Steenberg bij van Miel en A. Duyvelaar, te Willemstad op het Raad- huis, de Oranje Societeit en bij Coote, te Zee- bergen bij de wed. van den Broek.

Zullende inmiddels nadere inlichtingen te bekom- men zijn, zoo bij den Hoofd-Ingenieur als den Provinciaal Ingenieur van den Waterstaat in Noord-Brabant Jonkheer E. C. B. Ridder van Rap- paid te 's Hertogenbosch.

De Staatsraad, GOUVERNEUR van Noord-Brabant

A. J. DORRBT.

DUITSCHLAND.

De ongesteldheid van Prins Metternich, is sedert eenigen tijd verergerd; evenwel verzekert men, dat dezelve niet zo ernstig is, dat zij eenige ongerustheid veroorzaakt.

SPANJE.

De correspondenten van Madrid en van Barcelona zijn van den 28 Februarij, doch bevatten weinig belangrijk nieuws. De ministeriele partij heeft voorzeker eene sterke meerderheid bij de kiescollegien der hoofdstad. De oppositie leent zeer op de collegien der provincien.

Het zijn echter niet dan gissingen, welke men over den waarschijnlijksten uitslag van deze belangrijke verkiezingen kan maken. De Hertog der overwinning heeft van de gelegenheid, welke zijn feestdag hem aanbood gebruik gemaakt, om zoowel aan de nationale garde, als aan de Invaliden zijne zuivere vaderlandsliefe en onwankelbare gehechtheid aan den troon van Isabella II. te betuigen.

De hoofdstad telt meer dan 10,000 kiezers. Echter hebben de kandidaten, die aan het hoofd der verkiezing staan, in twee dagen niet meer dan 500 stemmen kunnen vereenigen; naar men verzekert, komt zulks door het besluit van het grootste gedeelte der kiezers, om zich niet voor in de twee laatste dagen, dat is donderdag en vrijdag, naar hunne verschillende collegien te begeven. De kandidaten die tot op dit oogenblik de meeste stemmen, dat is 500 a 560, verkregen hebben, zijn: voor den Senaat, de Heeren Iribaren, Tom y Ondurreta, Evariste San Miguel, en voor de Deputatie, de Heeren Berouin, Jose Mendez Arguelles, Mendizabal, Antonio Gonzales enz.

De kandidaten der Oppositie hebben in vergelijking van de hoeveelheid stemmen die den ministerielen zijn toegedaan slechts een zeer gering aantal. Het zijn de Heeren Villareal, en Gomez Acebo.

Heden avond zal er aan het paleis der Koningin een kinderbal worden gegeven, waarbij de regent en officieren van den staat zullen tegenwoordig zijn.

FRANKRIJK.

De Parijsche Ambassadeur der Ottomannische Porte te Parijs is gisteren avond verseld van zijnen Secretarissen in het hof der ambassade aangekomen.

De raad van gezondheid van Malta heeft besloten dat alle oorlogschepen, uit Griekenland komende, slechts aan eens quarantaine van vijf dagen zullen worden onderworpen, men denkt dat deze maatregel weldra ook op de koopvaardijschepen zal worden toegepast.

In het eerste nummer van het dagblad Illustration, vindt men eene plaat, welke de kammer van Mevrouw Heinefetter, waarin de Heer Sirey gedood is, voorstelt. Om nauwkeurig het proces te kunnen nagaan, dat binnen eenige dagen zal beginnen, heeft men het geheele vertrek afgebeeld, met alle noodige aanwijzingen om des te beter te doen begrijpen op welk een vrye het tooneel heeft plaats gehad; hetwelk thans den Heer Campanin voor de regbank van België roept. Welk eene belangstelling in een schandeloos proces!

BELGIË.

Men schrijft uit Brugge den 1 Maart. Een meisje van 10 tot 12 jaren werd haars ondanks van haaren werkstuk weggezonden. Niet wetende, hoe haar onderhoud te vinden, besloot zij eenige dagen geleden zich te laten gevoegen nemeer. Zij nam eenige kluiten van steenkolen, welke zij op de straat yong, wierp, die met kracht in de ruiten van den heer Versluys, en brak drienvier der ruiten. De politie nam het kind vast; dit wilde juist de kleine ongelukkige. Zulk een staat van zaken, die dagelijksch verergerd, bijzonder die demoralisatie van de behoeftige klassen, welke de overgang niet meer als een schandhuis, maar als een toerlog doet aanzien, geeft duidelijk te kennen.

NEDERLAND.

TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Uit eene staat van vergelijking tusschen de raming van de rijksoverkomsten voor het dienstjaar 1842 en dertelvig opbrengst van 30 December deszelfs jaars, is vermeld geraakt in de Besluiting van de Tweede Kamer van den 11 Maart 1841, en de ontwikkeling van het te kort over de dienstjaren 1841 en 1842, waarin zal moeten worden voorzien, blijkt, dat het nadeelig slot over het dienstjaar 1841 bedraagt een somma van f 15,069.10 en het vermoedelijk nadeelig slot over het dienstjaar 1842 is berekend op eene somma van f 9,474,183. Het totaal van het vermeerderlijk nadeelig slot van de dienstjaren 1841 en 1842 klimt alzoo tot eene somma van f 9,627,152.10.

Het minder rendement der middelen, buiten de bijdragen uit de Koloniale Kas, is f 2,011,518.80.

Het nadeelig slot over beide dienstjaren ontleent voornamelijk zijnen oorsprong uit het minder rendement uit de koloniale kas en wel over 1841 ad f 1,200,000 (waaraan echter grootendeels is gedeekt door het beschikbaar overschot der middelen van de dienstjaren 1840 en vroeger) en over 1842 ad f 745,262.53.

Men verneemt, dat het Z. M. behaagt heeft de Heeren E. Canneman, Mr. P. van Akerlaken en Mr. G. J. Bruce, laatstelijk voorzitter en leden van de thans ontbondene Staats-Commissie, naar welke de taak was opgedragen het voorstellen van maatregelen, althans zake van de Maatschappij van Weldadigheid, genomen, studeren kunnen, worden te benoemen, tot commissie van de orde van de Eikenkroon; terwijl de Heer Mr. L. Metman, vroeger amanduis dier commissie, met het ridderleken dier orde is beëffigd.

De Staats-Courant van heden bevat een Koninklijk besluit dd. 5 Maart, geconstrueerd door Zijne Excellentie Minister van Kolonien, waarbij de staats-commissie wordt benoemd, belast met het onderzoeken der koloniale requises, almede met het onderzoek van het gebruik, dat van die requises is gemaakt geworden. Tot leden dier commissie welke is voorgezeten door den Minister van Kolonien zijn benoemd: de Heeren M. Fleijers en de Heer H. Merkus de Kock, leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal; Mr. G. J. Bruce, Mr. J. G. van Nieuwen, leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; Jhr. W. G. van de Poll en Mr. H. van Sonsbeek, leden van den Raad van State; en G. S. G. Baron van Fridagh en C. H. T. Baron van Nahuys, leden van de Algemeene Rekenkamer. De commissie zal voor de functien van Secretaris worden bijgestaan door den Heer J. B. Cornet de Groot, waarnemend Secretaris-Generaal, bij het Ministerie van Kolonien.

Bij koninklijk besluit van den 25 Februarij is bepaald, dat het rijksoverkomsten te Franeker, opgericht bij koninklijk besluit van den 2 Augustus 1816, met het einde van het tegenwoordig jaar opgeheven wordt.

Het ontwerp van wet tot regeling van de Rijksoverkomsten, openbare schuld, luidt als volgt:

Koninklijk besluit van den 11 Maart 1841. Alzoo wij in overweging genomen hebben dat, na de bekrachtiging van het met het koninkrijk België op den 5 November des haastvorigen jaars gesloten verdrag, gesloten bij de wet van den 4 Februarij id. (Staatsblad no. 3), het tijdstip gekomen is, waarop, in verband met de uitvoering van dat verdrag, kan worden overgegaan tot maatregelen, waardoor eene vermindering van rente kan worden verkregen, voorts eene doelmatige regeling kan worden bevorderd der bestaande schuld ten laste van de Overzeesche Bezittingen, en tevens in de behoeften van de Schatkist voortvloeiende uit de mindere inkomsten van de jaren 1841 en 1842 dan die geraamd zijn kan worden voorzien.

Zoo is het dat wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg van de Staten-Generaal,

Art. 1. Het kapitaal van tachtig millioen gulden, rentende 2 1/2 ten honderd, ten behoeve van het Nederlandsch Gouvernement in het grootboek van het koninkrijk België ingeschreven, overeenkomstig art. 4 van het verdrag, van den 5 November 1841 gesloten, en vermeerderd bij de wet van den 4 Februarij id. (Staatsblad no. 3) zal worden te gelyke gemaakt en de opbrengst daarvan worden besteed tot intrekking en delging van schulden ten laste van het koninkrijk der Nederlanden of van deszelfs Overzeesche Bezittingen, ten minste een gedeelte vertegenwoordigende van twee millioen gulden. Op gelyke wijze en tenzelfden effete zal worden beschikt over het kapitaal van tachtig millioen gulden, 2 1/2 per cents inschrijving, vermeld in art. 7 van het verdrag van artikel 63, of over de som van 40 nullen, welke krachtens de evengenelde paragraaf door het Belgisch Gouvernement, ter vervanging van deze tachtig millioen 2 1/2 per cents inschrijving, kan worden uitgekeerd.

2. De rente der Staatsbiljetten van het tweede grootboek, der 5 per cents nationale schuld, bij de wetten van 6 Januarij 1832 (Staatsblad no. 9) 22 November 1832 (Staatsblad no. 54), 28 April 1834 (Staatsblad no. 13), 30 December 1839 (Staatsblad no. 55) en 27 December 1840 (Staatsblad no. 78), ten gezamenliken bedrage van f 221,300,000 daargesteld, zal van 5 op 4 ten honderd worden vermindert. Te dien einde zal de gelegenheid worden gegeven, van de vermindering adhaert in een nieuw op te rigten 4 per cents grootboek over te brengen, in verhouding van f 108 vier per cents schuld voor elke f 100 rentende 5 ten honderd. Alle voogden curatoren en administrateurs van minderjarige en andere hulpbehoevende personen, zoo mede de bestuurders van gestichten en instellingen van allen aard, worden bij deze gemaakte wijziging van de wetten of instellingen hunne administratieve overzigtigheid in deze overdracht toe te stemmen. Voor zoo verre de houders van schuld, ingeschreven in het nationale grootboek, rentende 5 ten honderd, of van certificaten van deelgeving in hetzelfde, door de administratie-kantoren uitgegeven, zich niet voor den overgang mogten verklaren, zal het kapitaal in eens op achtervolgens in gereed geld, tegen honderd ten honderd, worden afgelost.

3. Voor zooveel een gedeelte van de kapitalen in het grootboek, rentende 5 ten honderd, overeenkomstig het voorgaand artikel, niet mogt worden gedragen, zal tot een gelijk bedrag, aan de houders van losrenten, ten laste van de Rijksoverzeesche Bezittingen, krachtens de wetten van 11 Maart 1837 (Staatsblad no. 9) en 10, 27 Maart 1838 (Staatsblad no. 9), 22 December 1838 (Staatsblad no. 50) en 6 Junij 1840 (Staatsblad no. 18) uitgegeven tot een gezamenlijk bedrag van f 64,000,000, de gelegenheid aangeboden worden om dezelve in het nieuwe 4 per cents grootboek te doen inschrijven, mede op den voet van f 100 vier per cents voorloopen op 100 vijf per cents losrenten. De losrenten, waaraan de voorgaande inschrijving niet zal zijn gesraagd, of welke in dien maatregel niet begrepen kunnen worden, zullen in een op achtervolgens in gereed geld, tegen honderd ten honderd, worden afgelost.

4. Onder de schulden waarvan de intrekking en delging bij art. 1 is voorgeschreven, kunnen ook begrepen worden: a, de nog in onloop zijnde domein-lusrenten, ten bedrage van f 15,700,000 uitgegeven door het voornamelijk Amortisatie-Syndicaat krachtens art. 7 van de wet van den 27 September 1822 (Staatsblad no. 59); b, de schatkistbiljetten rentende 4 ten honderd, daargesteld krachtens de wet van 28 April 1834 (Staatsblad no. 14), ten bedrage van f 9,798,950.

5. Tot verdere vermindering van de door het koninkrijk verschuldigde renten zullen de schuldbiljetten, rentende 4 ten honderd, door de wet van den 28 April 1834 (Staatsblad no. 14), daargesteld, worden te gelyke gemaakt met de

geven en thans nog bedragende f 90,500,000, met honderd ten honderd kunnen worden afgelost, of tegen minderrente gevorderde schuld worden ingewisseld.

6. Voorts zal het gedeelte der schuldvordering van de Nederlandsche Handelsmaatschappij ten laste van 's Rijks Overzeesche Bezittingen, hetwelk, krachtens de overeenkomsten op den 23/25 Julij 1840 en 25/31 Maart 1841 tusschen het Departement van Kolonien en de Nederlandsche Handelsmaatschappij gesloten en goedgekeurd bij de wet van 10 Julij 1842 (Staatsblad no. 22), vóór den laatsten December 1849, achtereenvolgens moet worden afbetaald, bij vervroegde aflossing, op den daartoe door ons te bepalen tijd, kunnen worden gekweten. Voor de alzoo afbetaalde som zal eene hoofdobligatie worden opgemaakt, ten behoeve van het Rijk en ten laste van de Overzeesche Bezittingen, rentende 4½ ten honderd, van soortgelijke aard als die welke zijn voortgevoerd uit de wetten van 24 April 1836 (Staatsblad no. 11 en 12), 11 Maart 1837 (Staatsblad no. 10) en 27 Maart 1838 (Staatsblad no. 9), en met dezelve ter Algemeene Rekenkamer worden nedergelegd.

7. Tot het geheel ten uitvoer brengen van alle de maatregelen, bedoeld in de navolgende artikelen, zal, behalve de middelen in art. 1 aangegeven, nieuwe schuld ten laste van het Rijk kunnen worden daargesteld, rentende 4 ten honderd in het jaar, welke tot geen lagere koers dan 92 per cent zal worden uitgegeven, of wel rentende 3 per cent, welke niet beneden de 82 per cent, of eindelijk rentende 3 per cent, welke niet beneden de 72 procent zal mogen worden geplaatst, zulkende echter het alzoo gezamenlijk daar te stellen kapitaal in nieuwe schuld niet kunnen te boven gaan het vereenigd nominaal bedrag van alle de afgeloste kapitale en verwisselde schulden.

8. Tot dekking van te kort op de Rijks inkomsten over de jaren 1841 en 1842 zal, mede, op den voet van het vorig artikel, zoo veel nieuwe schuld worden daargesteld en uitgegeven, als in gedeeld geld zal kunnen opleveren eene som van negen millioenen sechshonderd en dertigduizend gulden. Voort zal veel de rente voor deze schuld niet al dadelijk geheel mocht kunnen worden goedgeemaakt uit de besparing, welke het gevolg zal zijn der maatregelen, bij art. 2 tot 6 bedoeld, wordt voor het te kort komende op die rente een crediet geopend, waarin voor zoo veel noodig, later bij de wet zal worden voorzien.

9. Voor provisie en courtage tot plaatsing van de nieuwe uit te geven schulden, voor kosten van roijement van certificaten op het 5 per cents groot boek der nationale schuld bij vrijwilligen overgang, benevens voor die vereischt tot de uitvoering van de maatregelen in de vorige artikelen bedoeld, zal in alles niet meer dan een half ten honderd van het bedrag der uit te geven nieuwe schulden kunnen worden besteed.

10. Wij behouden ons voor de termijnen van verwisseling en aflossing der bestaande schulden, zoo mede den voet en de wijze waarop de nieuwe daar te stellen schulden zal kunnen worden deel genomen, overeenkomstig de beginselen dezer wet, nader te regelen.

11. De schuldbrieven, krachtens art. 8 uit te geven, zullen vóór ter Algemeene Rekenkamer voor gezien geteekend en geregistreerd worden; daarentegen zullen de bewijzen van ingetrokken schuld ten laste van het Rijk, of van de Overzeesche Bezittingen, ten spoedigste bij de Algemeene Rekenkamer worden overgebracht. Lik dezelve zal een kapitaal, vertegenwoordigende eene rente van f 4,000,000, van een behoorlijk vernielingsgeteekend voorzien, worden afgezonderd, om tot bewijs te verstrekken dat door Nederland voldaan is aan de bepaling, vervat in de laatste alinea van § 7 van art. 63 van het op den 5 November laatstleden met het koninkrijk België gesloten tractaat, en daarna, met alle de overige bewijzen van ingetrokken schuld, na behoorlijke verificatie, finaal worden vernietigd.

12. Het den aanvang van het jaar 1846 en van

Nederlandsche Handelsmaatschappij op den voet van art. 6 zal zijn afgelost, of wel uit de bij deze wet bedoelde renteverminderingen; eene besparing van f 1,000,000 zal zijn verkregen, wordt ter verdere intrekking en delging van schuld voortdurend aan te wezen; 2, de onafreembare rente, ten bedrage van f 400,000 jaarlijks, ten laste van het koninkrijk België ingetrokken, volgens § 1 van art. 63 van het tractaat van den 5 November laatstleden; 3, de sommen op de staatsbegroting of bij bijzondere wetten aan te wijzen tot aflossing of inkoop van staatschuld; 4, de koopsoort van domeinen, in gered geld voldaan; 5, de voordeelen op de geregelijke administratieve of vrijwillige consignatiën en depôts van allerlei aard, volgens de thans bestaande of later vast te stellen verordeningen; 6, het bedrag der renten op de beide grootboeken der nationale schuld, welke in de verjaring vallen, zoo mede van de reponsen ten laste van het Rijk, welke vijf jaren na derzelver verschijndag niet ter betaling zijn aangeboden; 7, het dividend, jaarlijks verkregen op de duizend aandelen in het kapitaal van de Nederlandsche Bank, welke het eigendom van het Rijk zijn. Deze middelen zullen worden aangewend in overeenstemming met hetgene jaarlijks ter uitvoering van art. 197 van de Grondwet, ter bevordering van de belangen van de schuldeischers van den Staat, bij de wet zal worden vastgesteld.

13. Op de uitvoering van alle de maatregelen in deze wet bedoeld, zullen toepasselijk zijn de bepalingen, vervat in de wet van den 5 October 1841 (Staatsblad No. 40), houdende instructie voor de Algemeene Rekenkamer.

14. Bij het jaarlijks verslag van Rijks ontvangsten en uitgaven in art. 126 der Grondwet vermeld, zal aan de Staten Generaal naauwkeurig opgave gedaan worden van de uitkomsten, door de werking dezer wet verkregen.

Lasten en bevelen enz.
De Centrale Afdeling der Tweede Kamer van de Staten-Generaal heeft zich in de laatste dagen bezig gehouden met het opnemen van haar voorloopig verslag ten aanzien van de ontwerpen der staatsbegroting voor 1844 en 1845, en zal heden daarmede voortgaan.

De Afdelingen onderzoeken thans de ontwerpen van wet, houdende de tarieven van salarissen en justitie-kosten in burgerlijke zaken.

Ten gevolge der bedenkingen, in de Afdelingen gemaakt ten aanzien van het ontwerp van wet oopen de grondbelasting, hebben twee artikelen daarvan eene geheele wijziging ondergaan en luiden thans als volgt.

Art. 2. In geval een ongebouwd of gebouwd perceel, uit welke oortank ook (verveening uitgezonderd), geheel of gedeeltelijk verdwijnt of ophoudt te bestaan, of wel tot een onbelastbaar gebruik overgaat, zal de belastbare opbrengst van het niet meer bestaande of onbelastbaar geworden perceel worden opgeheven en de aanslag der provincie met de berekenlijke grondbelasting worden verminderd; zoo lang die vermindering niet heeft plaats gehad, zal de grondbelasting in de bedoelde gevallen uit het fonds voor kwade posten worden vergoed.

Indien het inkomen van een ongebouwd of gebouwd eigendom, door onvoorziene rampen, zoo als hagelslag, overstroming, overzanding, windschaden, brand of andere dergelijke onheilen, tijdelijk geheel of gedeeltelijk mocht verloren gaan, zal de grondbelasting, op de tot dusverre gevolgde wijze, geheel of gedeeltelijk worden goed gedaan uit het fonds voor kwade posten, doch zal de aanslag der provincie daarmede niet worden vernield.

Indien de rampen van zoodanigen aard zijn, dat de belastbare waarde van het eigendom daardoor blijvend is vernield, zal hetzelfde worden herschat en gebragt in zoodanigen aanslag, als in oevenredigheid en bij vergelyking met soortgelijke

niet opbrengende eigendommen of eene belastbare opbrengst van 25 tenten het hundert moeten worden geschat.

De vermindering van grondbelasting, hieruit voortvloeiende, zal op den aanslag der provincie worden afgetrokken en, zoo lang dit niet heeft plaats gehad, uit het fonds van kwade posten worden gevonden.

Art. 3. Bij het ontstaan van vermeerdering van de belastbare opbrengst eener provincie, ten gevolge van aanspoeling, of wel ten gevolge van ontginningen, droogmakingen, inpolderingen, stichting, vernieuwing aan of bijbouw van gebouwen, en het dien ten gevolge belastbaar worden van, volgens de wetten van 28 Maart 1828 (Staatsb. N°. 8) en 6 Junij 1840 (Staatsb. N°. 17), of andere bepalingen, vrijdom genietende percelen, mitgeaders ten gevolge van het geheel of gedeeltelijk belastbaar worden van vroeger wegens onbelastbaarheid niet in het kadaster gebragte percelen, zal deze vermeerderde opbrengst niède in de grondbelasting worden aangeslagen en volgens den maatsaf van twaalf eents dertien honderste gulden, in hoofdsom, de aanslag der provincie daarmede worden verhoogd.

Uit Groningen schrijft men dat de Studenten der Hoogeschool aldaar, zonder onderscheid van faculteiten of sociëteiten, zich vereenigd hebben om, met met de in die stad aanwezige kandidaten tot de H. dienst, aan de professoren Hofstede de Groot, Parea en Muuringeerdags eene luisterrijke sernade te geven.

De Parijsche dagbladen en particuliere correspondentien houden geens nieuwe daadzaken van groot belang in. Nu het kabinet, ten gevolge van den aloop der jongste stemming, meer dan ooit gevestigd schijnt, niet alle welwillenden, tot welke partij zij behooren, den wensch, dat de Kamers zich onafgebroken met de ware belangen des Lands zullen kunnen bezig houden. Bij het Ministerie van openbare werken wordt eene meer dan gewone bedrijvigheid opgemerkt; de wet op de suikers zal weldra worden behandeld, en die betrekkelijk de Ministers van Staat eerlang aan de Kamer van Gedeputeerden vorgelegd. Het voorstel van den heer Jaubert, om de som van veertien millioen francs, tot voltooiing der vereeniging van de Louvre met de Tuilerien, aan te vragen, schijnt bij den tegenwoordigen staat der finantien, geringen bijval te vinden.

Mac Naughten, de moordenaar van den Secretaris van Robert Peel, is door de jury van Londen vrijgesproken, uithoofde van zinsverbijstering.

Heden overleed aan eene beroerte, tot iunig leedverze van mij en mijne kinderen, mijne veel beminde Echtgenote, Me-jufvrouw HELENA MARIA VAN DEN HEUVEL, voorzien van de H. Sacramenten, in den ouderdom van bijna zestig jaren.
Oirschot, 5 Maart 1843.

A. T. VAN BAAR.

De Notaris P. G. ELPKE, residerende te Dinther, zal op Maandag den 20 Maart 1843 's namiddags om 3 uren te Heeswijk, ten huize van JAN STEENBERGEN, Publiek Verhuren.

De KOREN - WINDMOLEN van Heeswijk, met annexe BOERDERIJ, ook met Boerderij afgezonderd, en in dat geval met een Voorhuis tot Molenaars-Woning en de Boerderij apart. De Verhuring blijft acht dagen ten hoogsel staan.

DOOR TOEVAL

uit de hand te Koop
Een Bruin Merrie Paard
OUD VIJF JAREN.

Op Donderdag, den 9 dezer, tusschen 12 en 1½ ure is VERLOREN

Eene Ring met Sleutels,
gande van de Grootte Markt alhier tot

En **JONGELING** van de R. K. Godsdienst, en bezittende den 3en ONDERWIJZERSRANG, zag zich gaarne ten spoedigste als **Ondermeester** geplaatst. Adres met franco' brieven onderlett. V. aan den Uitgever van dit blad.

En ieder wordt gewaarschuwd geen **Briefjes of Wissels** van **B. C. Smulders**, Schoenmaker op de Kaatsheuvel, op den Ondergeteekende in betaling aantehemen, terwijl hij nooit iets van hem to vorderen heeft gehad.

J. C. BAATEN,
Rotterdam, 2 Maart 1843.

NEDERRIJNSCHE Verzekering Maatschappij
te **W E S E L.**

Strekken tot het tegen betaling van zeer geringe Premie verzekeren tegen alle gevaren bij de Polis omschreven van alle Goederen vervoerd wordende op ZEE, RIVIEREN en KANALEN en ook per AS.

Deze **MAATSCHAPPIJ** bekend zijnde wegens derzelve Soliditeit, Lage Premien, en dadelijke betaling bij gelegenheid van gevallen schade, wordt bij deze aan alle handelaren dezer Provincie, vooral voor het Vervoer van Goederen door de Maas en Zuid-Willemsvaart aanbevolen.

Men vervoege zich tot het aangaan van Verzekeringen en nemen van nadere informatie, van des voormiddags 9 tot 12 uur bij den Nieuw benoemden Hoofdagent derzelve Maatschappij voor de Provincie Noord-Brabant te 's Hertogenbosch.

H. E. de Bergh,
Ten Kantore van den Notaris **JOH. DE BERGH** te 's Bosch.

Aanbesteding.

PASTOOR en **KERKMEESTERS** van de Roomsche-Katholieke Gemeente van Soeterwoude, zijn voornemens onder nadere goedkeuring op Donnerdag den 23sten Maart 1843, des voormiddags ten 11 ure, te Soeterwoude bij **WILLEM VAN ALKEMADE**, in het Wapen van Soeterwoude, in het openbaar **Aan te Besteden**

het **AMOVEREN** van het **OUDE KERKGEBOUW**, benevens het **BOUWEN EENER NIEUWE KERK MET TOREN**, in **Gothischen Stijl**, met de levering van Materialen, Arbeidsloonen, enz.

Volgens daarvan gemaakt bestek en Teekeningen, welke Teekeningen gedurende 14 dagen voor de Aanbesteding (Zon- en Feestdagen uitgezonderd), zullen kunnen bezigtigd worden in de Pastorij van de voorsz. Gemeente. Het bestek ligt ter lezing te Leiden in de voornaamste Koffijhuizen, te Soeterwoude, in het Wapen van Soeterwoude; te 's Hage; bij **Smeets** in het Nederlandsche Koffijhuis, te Delft, bij **Hinberts** aan de Haagse Poort, te Rotterdam, in de Wapen; te Dordrecht, in **Bellavue** bij **Bedier**; te Gorinchem, bij **van Alphen** in de Hooivogel; te Giesendam; bij **C. Stolk** in de Rookkam; te Nijmegen, bij **Hollerman** in de Rotterdamse Postwagen; te 's Hertogenbosch, bij **W. Roggers** op de Pensmarkt; te Breda, bij **W. van der Kolk** in de Koffijhuis op de Plaats; te Utrecht, in den Nieuwen Dak; te Haag, bij **Peters** in de Halve Maan; en te Amsterdam, in het Noordhollandsche Koffijhuis in de Kalverstraat. Zullende gedurende 3 dagen voor de Aanbesteding, des morgens van 10 tot 12 ure, de noodige aanwijzingen en inlichtingen gegeven worden.

Bij den Drukker en Uitgever dezer zijn te bekomen: **GODVROUCHTIGE GEPRIZEN** en vurige bewegingen op de heiligen feestdagen van het jaar, en op de mysterien van het lijden van onzen Heer Jesus Christus, zeer bekwaam om zich profijtelijk bezig te houden ten tijde van de Communie, met eenige godvruchtige oefeningen aangaande de H. Mis en de Heil. **f 0,75.**

Met het dozijn het 13e exemplaar gratis tegen betaling van den band. **f 0,70.**
MANIER OM CHRISTELIJK TE LEVEN, en gelijkzinnig zijne Zaligheid te bewerken, inhoudende verscheiden overdenkingen op de waarheden van het Roomsche-Katholiek geloof, en het leven en lijden van Christus, met een onderwijzing om dezelve te oefenen voor alle staten van menschen, en een voordragte manier om met opregte aandachtigheid Mis te hooren, de H. Sacramenten te ontvangen, den dag christelijk over te brengen en andere oefeningen; als ook een onderwijzing en gebeden der gedurige Aanbidding voor het Allerheiligste Sacrament, des **f 0,70.**

Met het dozijn het 13e exemplaar gratis tegen betaling van den band. **f 0,65.**
FONTEIN DER LIETDE van den Gekruisten Jestrak, behelzende een begrijpelijke onderwijzing om het innig gebed van Meditatie zonder groote arbeid of werking des verstands te oefenen. Met een dagelijkse oefening op de vijf bloedige wonden van Christus, benevens een onderwijze zeer voordelig en bekwaam, om de zieken hiermede te troosten en te versterken. **f 0,55.**

Met het dozijn, het 13e exemplaar gratis tegen betaling van den band. **f 0,50.**
ONDERWIJZING en Gebeden voor de gedurige aanbidding van het Allerheiligste Sacrament des Altaars, opgericht in het Bisdum van Luyk en verbreed in verscheidene landen en plaatsen ingesteld voor alle Christenen-gelovigen, die daarin willen deelnemen, bevestigd en met vele aflaten verrijkt door den H. Stoel van Rome, op den 4 Decembar 1765. **f 1,00.**

Met het dozijn het 13e exemplaar gratis tegen betaling van den band. **f 0,90.**
CHRISTELIJKE WAARHEDEN leerende wel leven en wel sterven, door P. Henricus Bakke, priester der Societeit Jesus, waarbij gevoegd is de Christelijke Waarheid van de liefde der vijanden zeer profijtig voor alle menschen, ook voor die geen vijandschap dragen. **f 0,60.**

Met het dozijn het 13e exemplaar gratis tegen betaling van den band. **f 0,5.**
VOLLEDIG MEDITATIE- EN GEBEDENROEK van den Heiligen Alphonsus de Liguori, voor de eerste maal vertaald en uitgegeven door de vergadering des Allerheiligsten Verlossers. **f 1,00.**

Met het dozijn als boven. **f 0,95.**
HANDBOEKJE van teere Godvruchtigheid, of Geestelijk Bloembeddeken van den grooten H. Antonius van Padua, met de novene, tot troost en gebruik voor alle Katholijken, opgesteld door den Eerwaarden Pater F. Mathias Croonenborg, Minnebroeder Beccolati. **f 0,40.**

Met het dozijn als boven. **f 0,35.**
EPISTELEN EX EVANGELIEN tezamen met de gebeden genoemd Collecta, Secreta en Post-communio, gelijk die door het geheele jaar, op de Zondagen en feestdagen der heiligen gelezen worden onder den dienst van de H. Mis; getrokken uit den Roomschen Missaal; Nieuwen druk, overzien en vergeeënd met alles wat in de overige onthrek. in 12. **f 1,10.**

Met het dozijn als boven. **f 1,00.**
HISTORIE VAN HET OUD EN NIEUW TESTAMENT, met Christeliks en slijtende bemerkingen, getrokken uit de H. Vaders en andere geestelijke schrijvers, enz. Nieuwen druk, met frontispice en 2 nieuwe landkaarten in plaatdruk in 12. **f 1,50.**

Met het dozijn als boven. **f 1,40.**
DE VIER UITERSTEN VAN DEN MENSCH, versierd met 4 prenten, voorgestaan door een beschrijving van de korthed, ellende en het ongewit van het menschelike loven. Nieuwen druk, versierd met de prenten onder de Mis en vermoerd, met gebeden en den Kruisweg, in 18. **f 0,70.**

Met het dozijn als boven. **f 0,65.**
GODVROUCHTIGE LEIDSMAN, aanwijzend den weg ten Hemel, door oefeningen en gebeden benevens de kleine getijden van de H. Maagd Maria, met veelvuldige godvruchtige gebeden en litanien, bijeenvergaderd door een Pater van de orde der Predikheeren waarbij nog gevoegd is de novene van den H. Antonius van Padua en

ONDERWIJS, of aanleiding tot een Godvruchtig leven, beschreven door den H. Franciscus de Sales, Bisschop en Prins van Geneven, Insteller van het orde der Visitatie van de H. Maagd en Moeder Gods Maria. Overgezet uit de frantsche taal, met eenige Hoofdstukken en het leven van denzelfden heil'gen vermeerderd door H. en M. W. P. op L. **f 0,75.**

Met het dozijn als boven. **f 0,70.**
DE LIEFDE VAN JESUS in het Allerheiligste Sacrament des Altaars, uit het fransch, geschreven door Henricus Maria Boudon, Leeraar in de H. Godgeleerdheid, Archidiacon van Evreux in het N. derduitsch vertaald. **f 0,55.**

Met het dozijn als boven. **f 0,50.**
DEVOTIE tot het Allerheiligste hart van onzen Heer Jesus Christus, behelzende verscheidene oefeningen, gebeden en overdenkingen, bijeenverzameld tot voordeel van het Broederschap der aanbidding van het H. Hart, ingewijd bij de Zusters van de liefde van Jesus en Maria in hun klooster, voordezen genoemd ter Hagen te Geind, en niet min profijtig voor alle godvruchtige zielen die begeertig zijn om voortgang te doen in de liefde van Jesus. **f 0,80.**

Met het dozijn als boven. **f 0,75.**
CATHOLIEK MISSIEBOEK of inleiding tot een christelijken levenswandel, voor het meestendeel getrokken uit de geschriften van den H. Alphonsus de Liguori. Uitgegeven door de Vergadering des allerheiligsten Verlossers, genaamd Redemptoristen. Op nieuw overzien en verbeterd met verscheidene litanien, gebeden en gebeden onder de Mis, ter eere des H. Alphonsus Maria de Liguori. **f 1,00.**

Met het dozijn als boven. **f 0,95.**
CHRISTELIJKE WAARHEDEN, oudermengt met godvruchtige oefeningen voor de Zondagen en feestdagen, der Mysterien van Christus, van de Allerheiligste Maagd Maria en van de voornaamste Heiligen, die in het jaar gevierd worden, nieuwen druk, waarbij gevoegd is eene Mis en het Lijden van Christus, versierd met 35 nieuwe prenten. **f 1,20.**

Met het dozijn als boven. **f 1,10.**
BEZOEKING VOOR ALLE DAGEN DER MAAND tot het Allerh. Sacrament des Altaars, en tot de Allerh. Maagd Maria, enz. door den H. Alphonsus de Liguori, in 180, Mch. **f 0,65.**

Met het dozijn als boven. **f 0,60.**
DE NAVOLGING VAN CHRISTUS geheel op nieuw uit den Latijnschen tekst vertaald, door P. van Kessel, Roomsche-Katholiek Priester, in h. zaan. **f 0,8.**

Marokijn verguld op snee. **f 1,50.**
Gepreze band, idem verguld op snee. **f 1,7.**
Dezelfde met gebeden onder de H. Mis en litanien op elken dag der week in bezaan. **f 0,4.**
Marokijn verguld op snee. **f 1,6.**
Gepreze band, idem verguld op snee. **f 1,8.**

Met het dozijn het 13e exemplaar gratis tegen betaling van den band tot veel verminderde prijzen.

Graanmarkt
VAN 'S HERTOGENBOSCH.
van Maan dag, Dingsdag en Hoensdag, den 6 7 en 8 Maart 1843.

De aanvoer van Rogge, Boekweit en Haver, was geriep ter consumtie goed van de hand gegaan, de volgeprijsen zijn te noteren:

ROGGE te kwaliteit wegende 72 a 74 Nederlandsche pond het mud **f 7,00** a **f 7,25**; mindere soorten **f 6,70** a **f 6,90** geringe **f 6,50.**

BOEKWEIT te kwaliteit van 65 a 68 ponden **f 6,20** a mindere **f 5,80** a **f 6,00**; geringe **f 5,50.**

VOEDER-HAVER te kwaliteit van 41 a 44 ponden **f 2,80**; mindere **f 2,40** a **f 2,60**; geringe **f 2,20.**

Zijnde de middelprijs van de Rogge, waarna de zetting van brood op Dinsdag den 9 Maart, is geschied **f 7,10** a **f 7,15.**

De 8 Nederl. ponden Roggebrood 30; Centa. Het 8 pond Boter **f 0,60** a **f 0,80.**

Aardappelen.
Geldersche zaat Zeeuwische het mud **f 2,50.**
Nederlandsche Zeeuwische **f 2,00.**
Geringe soorten, **f 1,60.**

De prijzen zijn per mud berekend na rato der onderdeelen als dezelve ter markt zijn verkocht geworden.

EINDHOVEN den 7 Maart 1843.
De Prijzen der Granen zijn heden geweest:

Rogge **f 7,10**
Boekweit **f 6,05**
Haver **f 2,70**
Het Ned. pond Boter **f 0,60**
De " " Roggebrood **f 0,75**